

Tilknytningsstil hos voksne – i lyset af deres barndom

Vi har tidligere i Forskningsnyt fortalt om undersøgelser fra 1980'erne, der tyder på, at det lille barns følelsesmæssige tilknytning til sin mor kan inddeles i tre former:

1) De *trygt* tilknyttede børn, der er åbenlyst glade for samværet med moderen, og som ikke går i panik over, at hun forlader dem for en stund.

2) De *nervøst* tilknyttede børn, der også er meget glade for samvær med moderen, men som også klynger sig "nervøst" til hende det meste af tiden og typisk reagerer med gråd og protest, når moderen forlader dem blot et øjeblik.

Endelig er der 3) De *svagt* tilknyttede børn, som åbenbart kun har en netop svag følelsesmæssig tilknytning til deres mor. Det rører dem tilsyneladende ikke ret meget, at deres mor forlader dem en tid, og de viser nærmest negative reaktioner, hvis deres mor overøser dem for meget med kærtegn.

Vi har også i Forskningsnyt fortalt om nyere undersøgelser fra 1990'erne, der tyder på, at nøjagtigt de samme tre tilknytningsformer kan genfindes hos voksne mennesker, når man ser på deres følelsesmæssige tilknytning til deres partner – deres kæreste eller ægtefælle.

De *trygt* tilknyttede mennesker nærer tillid til deres partner og kan acceptere, at vedkommende til en vis grad har sit eget liv ved siden af parforholdet. De *nervøst* tilknyttede er meget klæbende over for deres partner, som om de konstant frygter, at han eller hun skal forlade dem. De har således også særlig let ved at reagere med stærk jalousi (måske endda så stærkt og hyppigt, at det får deres partnere til faktisk at forlade dem). Endelig er de *svagt* tilknyttede i et parforhold kendetegnede ved helst at ville holde partneren lidt på afstand og ved ikke at have de store skruler ved at afbryde parforholdet, når det passer dem.

En forskergruppe fra Harvard University i USA, ledet af Kristin Mickelson, har nu for første gang set grundigt på *udbredelsen* af de tre former for tilknytning i et parforhold.

FOTOS: BILLEDHUSET

Ved hjælp af et spørgeskema, der omhandler den enkeltes typiske måde at knytte sig til en partner i kærlighedslivet, var det muligt for forskergruppen at klassificere næsten alle voksne personer i en af de tre former for tilknytning.

Med dette spørgeskema har forskerne testet en usædvanlig stor stikprøve af voksne i USA i alderen 20-55 år. Stikprøven omfattede i alt 65.000 personer, lige mange mænd og kvinder, og nogenlunde jævnt fordelt over 20-55 års alderen. 60 % var gifte, 10 % var samlevende, og 30 % var enlige på undersøgelsestidspunktet. (De, der ikke aktuelt havde en partner, udfyldte spørgeskemaet ud fra, hvordan de typisk opførte sig, *når* de havde en partner).

Resultaterne viste, at det store flertal på 60 % af alle de

undersøgte personer var trygt tilknyttede deres partnere. Der var en anelse flere kvinder (61 %) end mænd (59 %), men det mest slående er måske, at forskellen ikke var større. Blandt de nervøst tilknyttede, som i alt udgjorde 11 % af hele stikprøven, var der også lidt flere kvinder (12 %) end mænd (10 %), men igen var forskellen ganske beskeden. Kun blandt de svagt tilknyttede – som i alt udgjorde 25% af alle de adspurgte – var der en vis kønsforskel: 28 % af mændene mod 22 % af kvinderne placerede sig selv i gruppen af svagt tilknyttede, når de havde en partner.

Der var endvidere en vis sammenhæng mellem uddannelse og tilknytning, således at højt uddannede oftere havde en tryk tilknytning (68 %) og sjældnere en nervøs tilknytning (5 %) – medens der ikke var nogen sammenhæng mellem uddannelse og svag tilknytning.

Der var ikke den mindste forskel på tilknytningsstilen hos folk, der boede i storbyer, småbyer eller landområder, og der var heller ikke nogen væsentlig sammenhæng mellem alder og tilknytningsstil.

En anden stikprøveundersøgelse på lidt over 8.000 personer omfattede mennesker, som desuden var blevet undersøgt med hensyn til deres forhold til forældrene, således at det var muligt at se på sammenhængen mellem tilknytning til kæresten eller ægtefællen som voksen og forholdet til forældrene i barndommen.

Det viste sig, at skilsmissebørn som voksne havde færre trygge og flere nervøse tilknytninger til deres partnere, hvorimod et dødsfald hos en af forældrene i barndommen ikke betød noget for den voksnes tilknytningsstil.

Den stærkeste forbindelse mellem barndom og tilknytningsstil hos voksne forekom hos dem, der havde været adskilt fra deres mor eller begge deres forældre i over seks måneder. Disse personer havde som voksne en væsentlig ringere hyppighed af tryk tilknytning til partneren og en noget højere hyppighed af nervøs – men ikke af svag – tilknytning til partneren.

Til gengæld var der en klar forøget hyppighed af svag tilknytning hos dem, der var vokset op i et hjem, hvor forældrene havde skændtes meget og i det hele taget havde haft et dårligt ægteskab.

Der var også en speciel høj forekomst af svage tilknytninger hos personer, hvis forældre hyppigt havde været deprimerede (især hvis det var moderen) eller alkoholikere (især faderen).

Forældrenes opdragelse blev vurderet på to områder: 1) varme, hensynsfuldhed og interesse for barnet og 2) kontrol, disciplin og magtudøvelse.

Hvad det første angår, var der, som man kunne vente, en klar sammenhæng, således at de, der havde oplevet deres forældre som varme og interesserede, havde flere tilfælde af tryk tilknytning og færre tilfælde af både svag og nervøs tilknytning.

Derimod var der ingen sammenhæng mellem tilknytningsstilen og graden af kontrol og disciplin i barndom-

men. Og der var heller ikke den mindste sammenhæng mellem *forældrenes* uddannelse og børnenes senere tilknytningsstil som voksne.

tn

Kilde: Mickelson, K.D., Kessler, R.C., & Shaver, P.R. (1997). Adult Attachment in a Nationally Representative Sample. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73 (5), 1092-1106.